

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ Λυκείου

Τίτλος:

«Το δέντρο, περιγραφή»

ΓΕΩΡΓΙΑ (ΓΙΟΥΛΗ) ΑΛΕΞΙΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάκια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας δευτεροβάθμιας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρά Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Το δέντρο, περιγραφή

Δημιουργός

Γεωργία (Γιούλη) Αλεξίου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Α΄ Λυκείου

Χρονολογία

Νοέμβριος 2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

Ο Λόγος, Περιγραφή (σελίδες 139 – 154)

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

Θεατρολογία

Χρονική διάρκεια

Έξι (6) διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, αίθουσα εκδηλώσεων.

II. Εικονικός χώρος: [Facebook](#)

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

- Δυνατότητα εξοπλισμού της σχολικής αίθουσας ή (και) της αίθουσας εκδηλώσεων με υπολογιστές που να διαθέτουν σύνδεση στο διαδίκτυο και βιντεοπροβολέα.
- Δημιουργία της σελίδας του μαθήματος στο [Facebook](#) και εγγραφή σε αυτή των μαθητών.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο σενάριο αυτό επιχειρείται η διδασκαλία της περιγραφής, όπως αυτή προτείνεται στην αντίστοιχη ενότητα του σχολικού διδακτικού βιβλίου, σε συνδυασμό με τον καθοδηγούμενο αυτοσχεδιασμό που περιλαμβάνεται στη διδακτέα ύλη του μαθήματος της Θεατρολογίας και τεχνικές δημιουργικής γραφής. Μέσα από ξετύλιγμα των καλλιτεχνικών/δημιουργικών ικανοτήτων των μαθητών δηλαδή, διδάσκεται ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να μεθοδεύεται ένα περιγραφικό κείμενο, η γλώσσα που αρμόζει ανάλογα με την περίσταση σε αυτό, ενώ οι μαθητές ασχολούνται και με το σχόλιο και την οπτική γωνία στην περιγραφή. Επίσης, παράγονται -προφορικά, γραπτά, πολυτροπικά- κείμενα περιγραφής ως προασκήσεις

για τη συγγραφή ενός παραμυθιού και στη συνέχεια θεατρικού κειμένου για τις ανάγκες του μαθήματος της Θεατρολογίας.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

1. Το σενάριο είναι διαθεματικό, με στόχο να βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν ότι τα μαθήματα στο σχολείο δεν είναι στεγανά, αλλά ότι επικοινωνούν μεταξύ τους, αλληλοσυμπληρώνονται και συνεργάζονται. Έτσι, τα εικαστικά ή ο καθοδηγούμενος αυτοσχεδιασμός της Θεατρολογίας μπορούν να δώσουν τροφή στο μάθημα της Γλώσσας ανακαλώντας γνώση και ιδέες πάνω στις οποίες οι μαθητές θα «κτίσουν» (κονστρουκτιβισμός) παράγοντας νέα γνώση. Με τη σειρά τους οι γνώσεις που αποκτώνται στο γλωσσικό μάθημα βοηθούν τους μαθητές να ανταποκριθούν καλύτερα στο μάθημα της Θεατρολογίας μέσα από μεθόδους ανακαλυπτικές και διερευνητικές.
2. Το σενάριο στηρίζεται στη συνεργασία επιδιώκοντάς την τόσο δια ζώσης, μέσα από την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, όσο και εξ αποστάσεως, μέσα από τη σελίδα του μαθήματος στο [Facebook](#). Με αυτές τις διεργασίες αλληλοβοηθούνται στην κατανόηση και την εφαρμογή της θεωρίας της περιγραφής που περιέχει το σχολικό τους βιβλίο, ενώ η τάξη λειτουργεί ως κοινότητα μάθησης (κοινωνική μάθηση).
3. Το σενάριο επίσης φιλοδοξεί να εντάξει στον σχεδιασμό του δραστηριότητες δημιουργικής γραφής παραμυθιού, το οποίο μπορεί να μετατραπεί σε θεατρικό κείμενο ή ακόμη σε σύντομο κινηματογραφικό σενάριο, ανάλογα με τις προτιμήσεις των μαθητών, γνωρίζοντας τους μαθητές με τη μορφή που μπορεί να πάρει η περιγραφή στα παραπάνω είδη.
4. Το σενάριο, τέλος, επιχειρεί να φέρει στην επιφάνεια δεξιότητες υποτιμημένες στο ελληνικό σχολείο, τη δημιουργικότητα, τη φαντασία και τις καλλιτεχνικές δεξιότητες των μαθητών. Κάτι τέτοιο αναμένεται να κινητοποιήσει το ενδιαφέρον τους, κυρίως

αν εφαρμοστεί σε τμήμα που δε φοβάται την έκθεση, που να έχει δηλαδή κάποια τριβή με το θέατρο ή τον κινηματογράφο.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να αναρωτηθούν για τη λειτουργία των περιγραφικών κειμένων που τα ίδια παράγουν ή με τα οποία έρχονται σε επαφή. Μπορούν να είναι «ουδέτερα» και «αντικειμενικά»; Μήπως η οπτική γωνία της περιγραφής ή το έμμεσο σχόλιο που μπορεί να περιέχουν οδηγούν τον δέκτη σε λανθασμένα συμπεράσματα;

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να κατανοήσουν τον ρόλο των λεξικογραμματικών επιλογών στη συγκρότηση του συγκεκριμένου κειμενικού τύπου (τη γλώσσα της περιγραφής, την επιλογή κατάλληλων λέξεων/φράσεων, τη χρήση κυριολεκτικής ή μεταφορικής γλώσσας κτλ).
- Να κατακτήσουν τα βασικά χαρακτηριστικά του κειμενικού τύπου της περιγραφής. (Την οργάνωση των λεπτομερειών, την ανάγκη ύπαρξης ακρίβειας και σαφήνειας στην περιγραφή, τη χρήση ενεργητικής ή παθητικής σύνταξης, τον ρόλο του σχολίου και της οπτικής γωνίας στην περιγραφή).

Γραμματισμοί

Γλωσσικός – Κλασικός γραμματισμός

Οι μαθητές εξοικειώνονται με τον τρόπο συγκρότησης του κειμενικού τύπου της περιγραφής μέσα από κείμενα που παράγουν οι ίδιοι ως προασκήσεις συγγραφής ενός παραμυθιού και στη συνέχεια θεατρικού κειμένου για τις ανάγκες του μαθήματος της Θεατρολογίας.

Νέοι γραμματισμοί

Επιδιώκεται να ασκηθούν οι μαθητές:

- Στη συνεργατική παραγωγή λόγου εκμεταλλευόμενοι τις δυνατότητες που παρέχει:
 - α) ο επεξεργαστής κειμένου (ορθογραφικός έλεγχος, βελτίωση διατύπωσης κτλ),
 - β) το [Facebook](#) με τη δυνατότητα διαμοιρασμού και κοινοποίησης των κειμένων που παράγονται και του σχολιασμού τους, ώστε να λειτουργούν κινητοποιώντας διεργασίες ζύμωσης και ανατροφοδότησης.
- Στην παραγωγή και ανάρτηση πολυτροπικών κειμένων σε ηλεκτρονικά περιβάλλοντα ([Facebook](#), [Glogster](#)).
- Επιδιώκεται επίσης να κατανοήσουν οι μαθητές τον ρόλο που μπορεί να παίξουν τα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα στη διαμόρφωση των σύγχρονων πολυτροπικών κειμένων και να μάθουν να αντιμετωπίζουν και τα ίδια ως κείμενα.

Κριτικός Γραμματισμός

Σε έναν βαθμό υπηρετείται ο κριτικός γραμματισμός όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο αξιοποιείται το [Facebook](#) κατά τη διάρκεια εφαρμογής του σεναρίου. Αποκαλύπτεται δηλαδή στους μαθητές η ωφελιμότητα της χρήσης του στην εκπαιδευτική διαδικασία. Οι δυνατότητες που παρέχει όταν το χρησιμοποιούν και στο πλαίσιο των μαθημάτων τους εναποθέτοντας το υλικό που συλλέγουν, έχοντας την ευκαιρία να το ανασύρουν όποτε επιθυμούν, να προβάλουν τη δουλειά τους κτλ. Συνειδητοποιώντας λοιπόν αυτή τη χρησιμότητά του αναμένεται να ασκήσουν κριτική απέναντι στους συνήθεις τρόπους χρήσης του συγκεκριμένου περιβάλλοντος.

Η λογική χρήσης του [Facebook](#) στο συγκεκριμένο σενάριο αποκαλύπτει το πόσο αυτό μπορεί να βοηθήσει στην κατασκευή και στην προβολή ταυτοτήτων: βοηθά στη συγκρότηση της ταυτότητας της ομάδας της τάξης, προσφέροντας το ίδιο την ευκαιρία δημιουργίας διαδικτυακής «κλειστής ομάδας», στην καλύτερη αλληλογνωριμία και την επικοινωνία των μελών της. (Ποια είναι αυτή η ομάδα, ποια εικόνα ή ποια φωτογραφία την εκφράζει, με ποιον τρόπο επικοινωνούν τα μέλη της.)

Στα σημεία αυτά μπορεί να εστιάσει ο διδάσκων εκμεταλλευόμενος τα σχόλια τα οποία γράφονται στο πλαίσιο της ομάδας. Μπορεί να οδηγήσει τους μαθητές του να συγκρίνουν τον τρόπο απεύθυνσης ή εκφοράς του λόγου, το ύφος, το ήθος κτλ με τα αντίστοιχα χαρακτηριστικά άλλων διαλόγων στο [Facebook](#), ωθώντας τους σε κριτική αντιμετώπιση της χρήσης του περιβάλλοντος.

Στοιχεία κριτικού γραμματισμού ενυπάρχουν επίσης κατά τη διαδικασία αποδόμησης των περιγραφικών κειμένων ([2^ο δίωρο, βήμα 4](#)), όταν οι μαθητές καλούνται να συζητήσουν για τις διαφορετικές εκδοχές της πραγματικότητας που κατασκευάζονται στα κείμενα, εφόσον σε κάθε περιγραφή λανθάνει ιδεολογία.

Διδακτικές πρακτικές

Το σενάριο επιδιώκει οι μαθητές:

- Να «χτίσουν» τη γνώση αντλώντας από δικές τους εικόνες/παραστάσεις και συμμετέχοντας ενεργά σε κάθε φάση του σεναρίου.
- Να αναπτύξουν εργαζόμενοι σε ομάδες την έννοια του κοινού στόχου συζητώντας και συναποφασίζοντας σε κάθε βήμα του σεναρίου.
- Να επιλέγουν την κατάλληλη γλώσσα, ύφος και επίπεδο λόγου ανάλογα με το είδος και τον επιδιωκόμενο σκοπό του παραγόμενου κειμένου.
- Να εξοικειωθούν με τις δυνατότητες της δυναμικής γραφής που προσφέρουν τα προγράμματα επεξεργασίας κειμένου στη διαδικασία παραγωγής λόγου και να συνειδητοποιήσουν το πόσο βοηθητικά και αποτελεσματικά αποδεικνύονται σε απόπειρες δημιουργικής γραφής.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η ιδέα γεννήθηκε κατά την προσπάθεια αναζήτησης συνεκτικών κρίκων μεταξύ των ενδιαφερόντων των μαθητών που αποτελούν το φετινό τμήμα Καλλιτεχνικών (Θεατρολογίας) και, κυρίως, κατά την απόπειρα σύνθεσης όλων των

χαρακτηριστικών (ομοιοτήτων – διαφορών) σε ένα πολύχρωμο σύνολο. Στο μάθημα της Θεατρολογίας θεωρώ απαραίτητη αυτή τη σύνθεση, προκειμένου οι μαθητές να συγκροτηθούν σε ομάδα. Έτσι, προέκυψε ο σχεδιασμός και η περιγραφή του «δέντρου της τάξης».

Η περιγραφή συνειρμικά με κίνησε στην αντίστοιχη ενότητα του γλωσσικού μαθήματος και σκέφτηκα να εξυπηρετήσω Γλώσσα και Θεατρολογία μέσα από ένα διδακτικό σενάριο.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Ευρύτερος στόχος μου υπήρξε η διαθεματική (Γλώσσα–Καλλιτεχνικά[θεατρολογία]) προσέγγιση της Γ΄ ενότητας του σχολικού βιβλίου της Α΄ Λυκείου, Περιγραφή.

Σύμφωνα με τους [στόχους της ενότητας Περιγραφή](#) του μαθήματος της Γλώσσας: «Οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να μεθοδεύεται ένα περιγραφικό κείμενο, τη γλώσσα που αρμόζει σε αυτό, καθώς και να ασχοληθούν με το σχόλιο και την οπτική γωνία στην περιγραφή. Επίσης, δίνεται η δυνατότητα να μελετηθούν και να παραχθούν κείμενα περιγραφής ενός χώρου ή κτιρίου, ενός ατόμου, ενός έργου τέχνης, λειτουργιών και διαδικασιών.» Ο Λόγος, Περιγραφή (σελίδες 139 – 154). Αυτούς τους στόχους αποφάσισα να υπηρετήσω σε συνδυασμό με τη διδασκαλία του καθοδηγούμενου αυτοσχεδιασμού (σελ. 50 σχολικού βιβλίου Θεατρολογίας).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Η χρήση λογισμικών επεξεργασίας κειμένου, η ανάρτηση κειμένων σε «Ομάδα» του [Facebook](#) και η καλλιέργεια της αντίληψης ότι οι ομάδες αυτές του [Facebook](#) λειτουργούν και πρέπει να διαβάζονται ως νέα κείμενα, αποτελούν μέσα πρακτικής γραμματισμού.

Κείμενα

-

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Πρώτο δίωρο

(Στη σχολική αίθουσα. Εξοπλισμός: πίνακας, χρωματιστοί μαρκαδόροι, φωτογραφική μηχανή, ηλεκτρονικός υπολογιστής με σύνδεση στο διαδίκτυο ή κινητό τηλέφωνο με κάμερα και σύνδεση στο διαδίκτυο. Οργάνωση τάξης: μετωπική ή καλύτερα, σε κυκλική διάταξη.)

1. Ο διδάσκων ζητά από τους μαθητές του να περιγράψει σύντομα (1 έως 2 λεπτά) ο καθένας τον εαυτό του εξωτερικά αλλά και εσωτερικά (χαρακτήρας, προτιμήσεις, αγάπες, ενδιαφέροντα κτλ).
2. Όταν ολοκληρώνεται ο κύκλος των περιγραφών ο διδάσκων ζητά από κάποιον μαθητή που σχεδιάζει όμορφα (ή από περισσότερους διαδοχικά) να αρχίσει να σχεδιάζει στον πίνακα της τάξης ένα μεγάλο δέντρο (το δέντρο της τάξης) και τους κοινοποιεί την πρόθεσή του πάνω σε αυτό στη συνέχεια οι μαθητές να προσθέσουν/χωρέσουν» τους εαυτούς τους, τις αγάπες, τα ενδιαφέροντά τους κτλ.
3. Όσο σχεδιάζεται αυτό το δέντρο στον πίνακα ο διδάσκων ζητά από τους άλλους μαθητές να αρχίσει ο καθένας να ζωγραφίζει στο τετράδιό του, όποιο δέντρο έρχεται στο νου του, όταν σκέφτεται την έννοια δέντρο.
4. Όταν ο βασικός σχεδιασμός στον πίνακα τείνει να ολοκληρωθεί και το «δέντρο» έχει αρχίσει να αποκτά το βασικό του σχήμα, ο διδάσκων θέτει προς συζήτηση στην τάξη του με ποιον τρόπο αυτό το δέντρο θα γίνει το «δέντρο της τάξης». Πώς δηλαδή οι μαθητές θα εντάξουν τον εαυτό τους σε αυτό. Συζητά, λοιπόν, η τάξη σχετικά με το πώς θα συμπληρώσουν το «δέντρο της τάξης». Πού θα προσθέσουν τους εαυτούς τους (στον κορμό, στη ρίζα, στους κλώνους, στα φύλλα), πού τα ενδιαφέροντά τους, πού τα στοιχεία που αποτελούν για αυτούς έμπνευση (ή ό, τι άλλο προτείνουν και θέλουν οι μαθητές). Μετά τη συζήτηση και ανάλογα με τα αποτελέσματά της διαμορφώνεται κατάλληλα το δέντρο. Π.χ. χοντραίνουν τα κλαδιά ή ο κορμός, ώστε να χωρέσουν ονόματα ή ενδιαφέροντα, το δέντρο αποκτά ή παύει να έχει ρίζες ή φύλλα κτλ.

5. Μετά ένας ένας οι μαθητές σηκώνονται και τοποθετούν τον εαυτό τους στο «δέντρο της τάξης», μαζί με τα στοιχεία που θέλουν. (Εννοείται ότι η σύνθεση μπορεί να γίνει με πολλούς και διάφορους τρόπους). Κάποιος μαθητής ή κάποιοι μαθητές αναλαμβάνουν να φωτογραφίσουν τον πίνακα και αναρτούν τη φωτογραφία στη σελίδα της τάξης στο [Facebook](#).

6. Οι μαθητές φωτογραφίζουν (ή σκανάρουν) τις δικές τους ζωγραφιές και τις αναρτούν στη σελίδα της τάξης.

7. Οι μαθητές σχηματίζουν με τα σώματά τους το γλυπτό του δέντρου της τάξης, φωτογραφίζονται και αναρτούν και αυτή τη φωτογραφία στη σελίδα.

Εργασία για το σπίτι.

Πριν χτυπήσει το κουδούνι ο διδάσκων δίνει στους μαθητές την ακόλουθη εργασία για το σπίτι:

Σε μια επιστολή που στέλνετε σε έναν παλιό συμμαθητή σας που έφυγε σε σχολείο του εξωτερικού να περιγράψετε τη διαδικασία που ακολουθήθηκε προκειμένου να γίνει το «δέντρο της τάξης».

Δεύτερο δίωρο

(Οργάνωση τάξης μετωπική στην αρχή και μετά ομαδοσυνεργατική. Η τάξη χωρίζεται σε ομάδες, κάθε ομάδα διαθέτει ΗΥ με σύνδεση στο διαδίκτυο.)

1. Προβάλλεται η σελίδα της τάξης με τη βοήθεια βιντεοπροβολέα. Γίνεται περιήγηση στη σελίδα και ακούγονται τα πρώτα σχόλια.

2. Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες. Κάθε ομάδα βρίσκεται μπροστά σε έναν υπολογιστή, στην επιφάνεια εργασίας του οποίου ο διδάσκων έχει περάσει τα φύλλα εργασίας. Οι ομάδες ανοίγουν το [πρώτο φύλλο εργασίας](#) και ασχολούνται με την περιγραφή ενός δέντρου, επιλογή ενός από αυτά τα οποία σχεδίασαν στο προηγούμενο μάθημα.

3. Οι ομάδες αναρτούν στη σελίδα της τάξης και παρουσιάζουν τις εργασίες τους. Ακολουθεί συζήτηση/σχολιασμός. Προκειμένου να προωθηθεί η συζήτηση, ο

διδάσκων μπορεί να προβάλει τη σελίδα 140 του σχολ. βιβλίου: I. [ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ](#) και να εστιάσει στα παρακάτω σημεία με κατάλληλες ερωτήσεις:

*A. Σύμφωνα με τα λεξικά, **περιγράφω** σημαίνει παριστάνω με λόγο προφορικό ή γραπτό (ή και με κινήσεις) ένα πρόσωπο, ένα πράγμα, ένα γεγονός, μια ενέργεια, μια κατάσταση πραγματική ή φανταστική.*

B. Η γλωσσική ποικιλία που χρησιμοποιείται σε μια περιγραφή είναι ανάλογη με το σκοπό και το πρόσωπο στο οποίο απευθύνεται η περιγραφή· ποικίλλει, δηλαδή, από το πιο απλό και καθημερινό ύφος έως το πιο επίσημο.

[Για παράδειγμα μπορεί να υποβάλει την ερώτηση: Θεωρείτε ότι η ομάδα πέτυχε να περιγράψει επαρκώς το δέντρο που επέλεξε; Αν ακούγατε την περιγραφή χωρίς να ξέρετε την εικόνα θα φανταζόσαστε κάπως έτσι το δέντρο; Ή την ερώτηση: Η γλωσσική ποικιλία που χρησιμοποίησε η ομάδα στην περιγραφή είναι κατάλληλη για το πλαίσιο στο οποίο εκφωνείται (σχολική τάξη, παρουσίαση εργασιών);]

4. Ο διδάσκων ζητά από τους μαθητές να συζητήσουν στην ομάδα και μετά να ορίσουν έναν εκπρόσωπο να μεταφέρει στην ολομέλεια την απάντηση της ομάδας στην ερώτηση: Κρίνετε ότι οι περιγραφές των δέντρων που ανακοινώσατε προηγουμένως είναι «αντικειμενικές»; Μήπως δηλαδή παρουσιάσατε πιο «ωραίο» με την περιγραφή το δέντρο που επιλέξατε ή μήπως το παρουσιάσατε πιο «άσχημο», πιο ασήμαντο κτλ. Αν κρίνει σκόπιμο μπορεί να κατευθύνει τους μαθητές στην αναζήτηση περιγραφικών κειμένων (αγγελίες, διαφημίσεις κτλ) σε αντίστοιχες σελίδες του διαδικτύου, προκειμένου να συζητηθούν οι κίνδυνοι που κρύβονται από μια λιγότερο προσεκτική ανάγνωση τέτοιων κειμένων.

5. Ο διδάσκων καλεί τις ομάδες να ανοίξουν το [δεύτερο φύλλο εργασίας](#) που ζητά τη μετατροπή της παραγράφου που έγραψαν προηγουμένως σε απόσπασμα παραμυθιού.

6. Οι ομάδες παρουσιάζουν τις εργασίες τους και ακολουθεί συζήτηση/σχολιασμός. Κατόπιν αναρτούν την εργασία τους στη σελίδα της τάξης.

7. Ο διδάσκων ζητά από τους μαθητές να συζητήσουν στην ομάδα και μετά να ορίσουν έναν εκπρόσωπο να μεταφέρει στην ολομέλεια την απάντηση της ομάδας

στην ερώτηση: Μελετήστε το [κείμενο της σελίδας 144 του σχολικού σας βιβλίου](#) και σκεφτείτε: Προχωρήσατε παραγωγικά κατά την περιγραφή του δέντρου στο απόσπασμα του παραμυθιού που γράψατε; Να τεκμηριώσετε την άποψή σας.

8. Όταν οι ομάδες ολοκληρώσουν τις απαντήσεις τους ο διδάσκων τους καλεί να ανοίξουν το [τρίτο φύλλο εργασίας](#) που ζητά:

α) να εμπλουτιστεί η περιγραφή του δέντρου με περισσότερες λεπτομέρειες, αφού διαβαστεί από το σχολικό βιβλίο [«Η ακρίβεια και η σαφήνεια στην περιγραφή»](#) σελ. 148, ώστε το δέντρο που περιγράφει η ομάδα να ξεχωρίζει ευκολότερα ανάμεσα στα άλλα δέντρα. (Προστίθεται στο παραμύθι που χτίζεται το στοιχείο της αναζήτησης κρυμμένου θησαυρού και γι' αυτό το λόγο πρέπει οι περιγραφές να είναι σαφείς και ακριβείς) και

β) αφού οι ομάδες ανατρέξουν στη σελ. 150 του σχολικού βιβλίου στο απόσπασμα [«ενεργητική και παθητική σύνταξη»](#), να γράψουν μια σύντομη ανακοίνωση -του αστυνομικού τμήματος της περιοχής ή του αστυνόμου του δάσους- με τίτλο «Βρέθηκε θησαυρός στις ρίζες ενός δέντρου», κατάλληλη να ενταχθεί κι αυτή στο παραμύθι που δημιουργείται.

9. Αφού οι ομάδες ολοκληρώσουν τη δουλειά τους την ανακοινώνουν στην ολομέλεια και την αναρτούν στη σελίδα της τάξης.

Εργασία για το σπίτι.

Πριν χτυπήσει το κουδούνι ο διδάσκων δίνει στους μαθητές την εξής εργασία για το σπίτι:

Εργαστείτε μόνοι σας, σε ζεύγη ή ομάδες και συνθέτοντας από το υλικό που προέκυψε (και είναι αναρτημένο στη σελίδα της τάξης) ό,τι σας ενδιαφέρει προσπαθήστε:

α) να γράψετε ένα παραμύθι με τίτλο «Ο κρυμμένος θησαυρός» ή

β) δουλεύοντας στο [Glogster](#) (τη διεύθυνση θα τη βρείτε στη σελίδα της τάξης) να κάνετε ηλεκτρονικά σύνθεση των στοιχείων σχηματίζοντας αφίσα ή γράφοντας με ηλεκτρονικό τρόπο το παραμύθι σας.

Τρίτο δίωρο

1η διδακτική ώρα

(Στη σχολική αίθουσα, εξοπλισμένη με Η/Υ με σύνδεση στο διαδίκτυο, οργάνωση τάξης ομαδοσυνεργατική.)

1. Ο διδάσκων καλεί τους μαθητές να ανοίξουν το [τέταρτο φύλλο εργασίας](#) που ζητά:

α) Να μελετήσουν το κείμενο της σελίδας 153 του σχολικού τους βιβλίου «[Κυριολεκτική \(δηλωτική\) και μεταφορική \(συνυποδηλωτική\) χρήση της γλώσσας](#)» και στη συνέχεια να περιγράψουν το «δέντρο της τάξης» και τον θησαυρό που κρύβει. Επόμενο βήμα, φυσικά, η ανάρτηση των κειμένων στη σελίδα της τάξης.

β) Να διαβάσουν το κείμενο της σελίδας 154 του σχολικού τους βιβλίου «[Το σχόλιο και η οπτική γωνία στην περιγραφή](#)» και να συζητήσουν μεταξύ τους την απάντηση στην ερώτηση: Νομίζετε ότι η περιγραφή του δέντρου της τάξης που αναρτήσατε στη σελίδα του μαθήματος εμπεριέχει σχόλιο; Αν ναι, γιατί;

2. Οι ομάδες παρουσιάζουν τις δουλειές τους. Προωθείται συζήτηση – σχολιασμός.

2η διδακτική ώρα

Α' εναλλακτική πρόταση (στη σχολική αίθουσα): Παρουσίαση και αξιολόγηση από την ολομέλεια των εργασιών που έγιναν στο σπίτι.

Β' εναλλακτική πρόταση (για δουλειά με τμήμα Θεατρολογίας ή μαθητές και δάσκαλο που αγαπούν την έκθεση και το θέατρο, στην αίθουσα θεάτρου/πολλαπλών χρήσεων):

Καθοδηγούμενος αυτοσχεδιασμός (σελ. 50 σχολικού βιβλίου Θεατρολογίας).

Οι μαθητές επάνω στη σκηνή στον ρόλο του δέντρου που περιέγραψε ή προτιμά ο καθένας, αυτοσχεδιάζουν:

1. Ως δέντρα ενός δάσους ή περιβολιού (ανάλογα με τα είδη δένδρων που σχεδίασαν οι μαθητές την πρώτη διδακτική ώρα). Ξεκινούν από «παγωμένη εικόνα» και με το άγγιγμα του δασκάλου αρχικά αυτοπαρουσιάζονται περιγράφοντας τον εαυτό τους.

2. Στη συνέχεια «ξαναπαγώνουν» κι όταν ο δάσκαλος σε ρόλο χρυσοθήρα μπαίνει αναζητώντας τον θησαυρό, αυτοσχεδιάζουν ένα ένα με το άγγιμά του λύνοντας το αίνιγμα του χάρτη του θησαυρού με τη δική τους οπτική. Περιγράφουν μια πολύτιμη λεπτομέρεια που τα χαρακτηρίζει, τον θησαυρό δηλαδή που κρύβουν.

3. Όταν τελειώσουν όλοι οι αυτοσχεδιασμοί ο δάσκαλος -σε ρόλο αστυνομικού διευθυντή ή του αστυνομικού του δάσους– διαβάζει την ανακοίνωση εύρεσης του θησαυρού στο «δέντρο της τάξης». Τότε οι μαθητές κινούνται και συνθέτουν το γλυπτό του δέντρου της τάξης, ανακοινώνοντας ο καθένας τους ποιο κατά τη γνώμη τους συστατικό κάνει τον θησαυρό της τάξης πολύτιμο.

Εργασία για το σπίτι.

Πριν χτυπήσει το κουδούνι ο διδάσκων δίνει στους μαθητές ως εργασία για το σπίτι:

Εργαστείτε μόνοι σας, σε ζεύγη ή ομάδες και

- α) βελτιώστε με τα στοιχεία που ανέκυσαν το παραμύθι που έχετε γράψει είτε παραδοσιακά, είτε δουλεύοντας στο [Glogster](#) ή
- β) μετατρέψτε το παραμύθι σε θεατρικό κείμενο.

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μπείτε στη σελίδα του μαθήματος, επιλέξτε μια από τις ζωγραφιές των δέντρων που αναρτήθηκαν στο προηγούμενο μάθημα και περιγράψτε όσο πιο αναλυτικά μπορείτε το δέντρο που διαλέξατε σε μια παράγραφο, αφού συζητήσετε μεταξύ σας και συναποφασίσετε:

1. Τη δομή της.
2. Το περιεχόμενο.
2. Τη γλώσσα, το ύφος κτλ.

2^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αφού διαβάσετε από το σχολικό σας βιβλίο το κείμενο Ι. Μεθόδευση της περιγραφής (σχολικό βιβλίο σελ. 142, μπορείτε να το βρείτε και ΕΔΩ: <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-A110/245/1817,5856/>) να παρατηρήσετε στο κείμενο που γράψατε προηγουμένως τις λεπτομέρειες και τον τρόπο οργάνωσής τους.

- Συζητείστε μεταξύ σας:

Ποιο σκοπό νομίζετε ότι εξυπηρετούν οι λεπτομέρειες που επιλέξατε για τη συγκεκριμένη περίπτωση;

Ποιες άλλες λεπτομέρειες νομίζετε ότι θα μπορούσαν να έχουν προστεθεί ή παραλειφθεί, αν η περιγραφή του δέντρου ήταν απόσπασμα ενός παραμυθιού;

Τι θα άλλαζε και στη γλώσσα του κειμένου;

- Ξαναγράψτε το κείμενο κάτω από αυτή τη συνθήκη και αναρτήστε το στη σελίδα.

3^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

α) Μελετήστε το κείμενο της σελίδας 148 του σχολικού σας βιβλίου (Η ακρίβεια και η σαφήνεια στην περιγραφή), που μπορείτε να το βρείτε και ΕΔΩ: <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-A110/245/1817,5856/>. Στη συνέχεια αναμορφώστε κατάλληλα το κείμενο του παραμυθιού που γράψατε προηγουμένως (π.χ. εμπλουτίζοντάς το με περισσότερες ή πιο χαρακτηριστικές λεπτομέρειες), ώστε το δέντρο που περιγράφει η ομάδα σας να ξεχωρίζει ευκολότερα ανάμεσα στα άλλα δέντρα. Υποθέστε ότι στο παραμύθι σας εισάγεται το στοιχείο ενός κρυμμένου θησαυρού που για να βρεθεί πρέπει οι περιγραφές να είναι σαφείς και ακριβείς.

β) Μελετήστε το κείμενο της σελίδας 150 του σχολικού σας βιβλίου (Ενεργητική και παθητική σύνταξη), που μπορείτε να το βρείτε και ΕΔΩ: <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-A110/245/1817,5856/>. Στη συνέχεια γράψτε μια σύντομη ανακοίνωση (του αστυνομικού τμήματος της περιοχής ή του αστυνόμου του δάσους) κατάλληλη να ενταχθεί κι αυτή στο παραμύθι που δημιουργείται με τίτλο: «Βρέθηκε θησαυρός στις ρίζες ενός δέντρου».

4^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μελετήστε το κείμενο της σελίδας 153 του σχολικού σας βιβλίου, μπορείτε να το βρείτε και ΕΔΩ: <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-A110/245/1817,5856/> [Κυριολεκτική (δηλωτική) και μεταφορική (συνυποδηλωτική) χρήση της γλώσσας]. Στη συνέχεια περιγράψτε το «δέντρο της τάξης» και τον θησαυρό που κρύβει και αναρτήστε το κείμενό σας στη σελίδα της τάξης.

Διαβάστε το κείμενο της σελίδας 154 του σχολικού σας βιβλίου (Το σχόλιο και η οπτική γωνία στην περιγραφή), που μπορείτε να το βρείτε και ΕΔΩ: <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-A110/245/1817,5856/>.

Νομίζετε ότι η περιγραφή του δέντρου της τάξης που αναρτήσατε στη σελίδα του μαθήματος εμπεριέχει σχόλιο; Αν ναι, γιατί;

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Στο σενάριο μπορούν να δοθούν προεκτάσεις και να αποτελέσει τη βάση για project δημιουργικής γραφής παραμυθιού. Επίσης, μέσω αυτού του σεναρίου μπορούν να παραχθούν από τους μαθητές κείμενα κατάλληλα να αποτελέσουν τη βάση μαθητικής θεατρικής παράστασης ή απλώς να εμπλουτίσουν το θεατρικό κείμενο που θα επιλέξει η σχολική ομάδα για την παράστασή της, αρκεί αυτό να κινείται στον χώρο του παραμυθιού.

Ενδιαφέρον, επίσης, θα είχε και η κινηματογραφική εκδοχή. Αν, για παράδειγμα, οι μαθητές επιχειρούσαν να γυρίσουν βίντεο–δημοσιογραφικό ρεπορτάζ. Θα μπορούσαν, για παράδειγμα, δημοσιογράφος ή δημοσιογράφοι να παίρνουν συνεντεύξεις από τον αστυνομικό ή από κατοίκους της περιοχής σχετικά με την εύρεση του θησαυρού. Να τους καλούν να περιγράψουν το ακριβές σημείο ή τη διαδικασία ανακάλυψης κτλ. Επιπλέον, η συγγραφή κινηματογραφικού σεναρίου προσθέτει άλλες διαστάσεις, εφόσον οι μαθητές ερχόμενοι σε επαφή με αυτό το κειμενικό είδος, συνειδητοποιούν τους λόγους για τους οποίους απουσιάζει η περιγραφή, καθώς περιλαμβάνονται μόνο κινητικά ρήματα.

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο επιχειρεί μια ιδιαίτερη προσέγγιση, αφού δε στηρίζεται σε έτοιμα κείμενα παρά ζητά από τους μαθητές να παράγουν, να μελετούν και να κρίνουν συνεχώς κείμενα που δημιουργούν οι ίδιοι λαμβάνοντας απλώς υπόψη τους τη θεωρία του σχολικού τους βιβλίου για την περιγραφή. Όλα αυτά γίνονται στο πλαίσιο ενός παιχνιδιού συγγραφής παραμυθιού. Μαθητές και δάσκαλοι που αγαπούν το θέατρο και τη δημιουργική γραφή θα το θεωρήσουν ιδιαίτερα ενδιαφέρον.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-